

PROJECTE EDUCATIU DE L'IES ENRIC VALOR DE PEGO

PLA DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA (PNL)

Aprovat pel Claustre i/o pel Consell Escolar en data: juny 2000

OBJECTIUS GENERALS DEL CENTRE PEL QUE FA A L'ÚS ADMINISTRATIU, ACADÈMIC I SOCIAL DEL VALENCIÀ EN COHERÈNCIA AMB LES DECISIONS CURRICULARS

Els punts de partida del PNL són dos: per una part el fet que l'ordenament legal encomana als òrgans pertinents (Comissió de Normalització Lingüística, o CCP) el desenvolupament de tota una sèrie d'actuacions amb la finalitat d'afavorir el valencià com a llengua vehicular en els distints àmbits del centre: acadèmic, administratiu i de relació amb el seu entorn. Per altra part, partim de la realitat sociolingüística de la nostra societat: hi ha una llengua que ocupa tots els àmbits formals, i fins i tot informals, que és el castellà, la llengua dominant, i una altra llengua que fins ara es reduïa a situacions informals i unes determinades situacions formals, ben poques, que és el valencià, la llengua minoritzada, que comença a entrar en procés de normalització lingüística.

Entenem per normalització, d'acord amb la sociolingüística, l'assoliment per part de la llengua minoritzada de tots els àmbits d'ús social de la llengua. En aquest procés, considerem com a punt de partida allò que assenyalen la Llei d'ús i Ensenyament del Valencià i l'Estatut d'Autonomia sobre la igualtat d'ambdues llengües oficials. No obstant això, en el nostre pla considerem positiva una actitud receptiva envers l'aprenentatge d'altres llengües.

Normalitzar lingüísticament un centre vol dir que el valencià siga llengua d'ús habitual en totes les activitats que organitza. El centre es troba en un entorn social (administratiu, municipi, família, etc.) i està configurat per quatre espais d'intervenció (administrativa del centre, gestió pedagògica, intervenció didàctica i relació amb l'entorn sociofamiliar).

El nostre PNL té en compte les possibilitats del context i de l'ús real del valencià, així com els objectius expressats en el Disseny Particular del Programa d'Ensenyament en Valencià i estableix els objectius pel que fa a l'extensió del valencià en els àmbits acadèmics, administratiu i social del centre, tot i tenint en compte que l'objectiu final és la plena normalització lingüística del centre.

ESPAI ADMINISTRATIU I SOCIAL

A) Objectius: Que tots els documents oficials escrits tant d'ús intern com de relació amb la resta d'Administracions estiguen redactats en valencià, així com tota la documentació econòmica del centre i les comunicacions orals.

B) Activitats:

- a) Documents oficials escrits:
  - Documentació interna.
  - Arxius.
  - Comunicacions.
  - Convocatòries.
  - Avisos.

- Certificats.
  - Actes de reunions.
  - Oficis.
  - Reglaments.
  - Fulls informatius.
  - Organismes.
- b) Documentació econòmica:
- Rebuts.
  - Factures.
  - Inventaris.
  - Balanços.
  - Documents comptables.
- c) Comunicació oral
- Assemblees.
  - Claustres.
  - Reunions de treball.
  - Comissions.
  - .....

C) Recursos: Formulari de documentació administrativa dels centres educatius.

D) Responsables: equip directiu i administratiu, que faran complir, en la mesura d'allò possible, el PNL, i instarà a la resta d'Administracions per què col·laboren en el desenvolupament del PNL del centre.

ESPAI ACADÈMIC O DE GESTIÓ PEDAGÒGICA

A) Objectiu: tots els documents de gestió acadèmica que s'elaboren al centre han de garantir la plena normalització lingüística i ser coherents, per tant, amb la llengua d'aprenentatge i d'ús habitual de l'alumnat.

B) Activitats:

- a) Planificació educativa:
- Projecte Educatiu del Centre.
  - Projectes Curriculars.
  - Planificació de les activitats docents anuals.
  - Programacions de Seminaris i Departaments Didàctics.
  - Disseny Particular dels Programes.
  - .....
- b) Reforç, assessorament i suport tècnic:
- Adaptacions Curriculars.
  - Projectes de Formació del Professorat en Centres.
  - Projectes de Grups de Treball adscrits als CEFIRE.
  - Projecte d'Innovació.
  - Documents referents a l'atenció dels SPE i Gabinetes Psicopedagògics.
  - Documents referents a l'atenció del Departament d'Orientació.
  - ....

- c) Seguiment i control:
- Memòria anual del Centre.
  - Butlletins de notes.
  - Expedients de l'alumnat.
  - Informes dels Consells d'Avaluació.

C) Recursos: Els CEFIRE i el Servei d'Ensenyament en Valencià.

D) Responsables: La CCP, els Caps de Departament, el gabinet Psicopedagògic, el Departament d'Orientació, el Cap d'Estudis i els tutors i, en definitiva, l'equip directiu.

E) Temporitzaçió: relació de documents ja elaborats, programacions dels Departaments Didàctics, butlletins de notes, expedients acadèmics. informes dels Consells d'Avaluació.

Hem de fer constar que molts d'aquestos documents ja s'hi troben elaborats (redactats) en valencià i la resta estem en procés de fer-ho.

ESPAI D'INTERACCIÓ DIDÀCTICA

A) Objectius: Promoure en l'alumnat una consciència d'identitat, una competència comunicativa plena i un canvi en les pautes d'ús lingüístic d'acord amb els objectius plantejats.

B) Activitats:

- a) Actuació del professorat: El professorat esdevé model de llengua i promotor de la recuperació:
- Per l'adequació, propietat i correcció que utilitza.
  - Per la varietat de funcions per a les quals, personalment, les fa servir.
  - Per les actituds que manté envers la llengua i la seua recuperació.
- b) Els materials didàctics: Han d'acomplir unes condicions bàsiques:
- Donar una visió projectada al futur de la llengua , més enllà del ruralisme i les formes localistes.
  - Evitar la vehiculació de prejudicis i estereotips lingüístics.
  - Aportar una mena de textos, i incorporar els usos necessaris per a actuar en valencià en tots els àmbits d'activitat social.
- c) El clima de la classe: Ha d'afavorir una actitud d'integració i de valoració de la nostra llengua i cultura a través de:
- Retolació, símbols i adorns dins la classe,: tauler d'anuncis, murals, calendaris, horaris, cartells, ...
  - La llengua d'interacció didàctica i la d'interrelació professorat-alumnat.
  - La dinàmica que és capaç de generar el professorat.

ESPAI D'INTERRELACIÓ AMB L'ENTORN SOCIOFAMILIAR

A) Objectiu: Desenvolupar actituds positives envers la llengua dins el context familiar i social que envolta l'alumnat i que condiciona les seues pròpies representacions i actituds.

B) Activitats:

- a) Comunicacions orals:
  - Atenció al públic.
  - Reunions amb pares.
  - Parlaments en actes oficials.
  - Intervencions en els mitjans de comunicació.
  - Activitats extraescolars.
  - Campanyes informatives del centre.
  - Setmanes o jornades culturals.
  - Celebracions.
  - Actuacions teatrals i musicals.
  - .....

- b) Comunicacions escrites:
  - Circulars.
  - Fulls informatius als pares.
  - Notes de premsa.
  - Anuncis.
  - Adhesius.
  - Cartes.
  - Premsa de l'escola.
  - .....

- c) Facilitar a través de cursos l'aprenentatge de la llengua per als pares i mares del centre.

C) Recursos: El centre posarà a disposició de la comunitat educativa tots els recursos materials i humans per aconseguir aquest objectiu.

D) Responsables: Tot el Claustre i Personal no docent del centre.

LÍNIES BÀSIQUES I TEMPORITZACIÓ

Considerem que el procés de normalització lingüística és correcte i positiu i continuarem avançant per aquest camí.

TRACTAMENT METODOLÒGIC DE LES DIFERENTS LLENGÜES

1.- Com a àrees lingüístiques.

En el preàmbul del decret 47/1992, de 30 de març, es diu que "l'àrea de llengua i literatura: valencià i castellà no pot ser considerada dins del currículum, com una mera àrea d'estudi deslligada dels processos de culturització, sinó que s'ha de convertir en instrument d'anàlisi i recerca de la realitat, adquisició d'una consciència d'identitat, de pertinença a una cultura i d'assumpció de normes i valors compartits", i en la introducció a l'àrea de llengua i literatura, del Decret 47/1992 de 30 de març es diu que l'ensenyament i l'aprenentatge de l'àrea de llengua i literatura té com a finalitat la formació de parlants competents en les dues llengües oficials i també l'adquisició i desenvolupament de la competència per a llegir i interpretar textos literaris en cadascuna d'aquestes llengües.

La concepció que subjau de l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua en aquestes declaracions és la de considerar la llengua com un instrument de comunicació i altura, un mitjà de representació del món. És, per això, que l'educació lingüística ha de comportar el domini del funcionament de la llengua en totes les situacions de comunicació.

Les dues llengües oficials i la llengua o llengües estrangeres hauran de tindre un tractament integrat, l'objectiu del qual serà assolir una competència comunicativa múltiple. Això suposa que els aspectes de la competència comunicativa relacionats amb la competència subjacent comuna s'hauran de treballar d'una manera coordinada.

Aquests aspectes són especialment aquells que es relacionen amb la *competència discursiva* (reconeixement i ús de les diferents manifestacions textuais), *sociolingüística* (adequació de les produccions textuais a les situacions de comunicació) i *estratègica* (aplicació de capacitats verbals i no verbals per a resoldre deficiències en les altres competències i assegurar la comunicació), encara que també certs aspectes de la *competència lingüística* (adquisició de les regles de funcionament del sistema) en cada llengua tindran, també, aspectes que hauran de tenir un mateix enfocament.

Les estratègies que constitueixen la competència comunicativa s'ensenyen i s'aprenen des d'una llengua determinada però són transferibles a l'adquisició del llenguatge en general.

Aquesta consideració té una importància especial en el nostre context educatiu on s'aprenen dues llengües oficials juntament amb una llengua estrangera (o dues).

El desenvolupament de la competència comunicativa necessita el treball sistemàtic de producció i interpretació de textos orals i escrits que pertanyen als diferents àmbits d'ús.

Hem de dir que la llengua és comunicació i alhora instrument de representació del món. Però no hem d'oblidar que també és objecte d'estudi en ella mateixa, una matèria amb un corpus teòric que defineix les normes i relacions d'un codi. Aquest corpus teòric no ha de ser un seguit de regles i normes únicament, sinó que ha de servir per desenvolupar les capacitats lingüístiques de l'alumnat en qualsevol de les dues llengües i en la o les llengües estrangeres que formen part del seu currículum, amb la finalitat que el llenguatge siga per a ells un estri útil per a la resta dels aprenentatges i per la

comunicació.

La programació de les diferents llengües, com a àrees, tant les oficials com la llengua estrangera, haurà de reflectir tota una sèrie de consideracions comunes:

1. El tractament de les habilitats lingüístiques, el bloc de procediments i la capacitat de produir missatges.
2. Major consideració del nivell oral de la que ha hagut fins ara.
3. Utilització dels mitjans de comunicació, tant audiovisuals com escrits, per a l'aprenentatge de la llengua, com a elements que estan sempre presents en la vida quotidiana.
4. Estudi de la dimensió social de la llengua.
5. Estudi i valoració de la diversitat lingüística.

Totes aquestes consideracions sobre l'aprenentatge de la llengua, de les diverses llengües, presents en el currículum de l'alumnat han de tenir com a objectius:

- a) Possibilitar l'entrada de l'alumnat en tots els àmbits de la cultura.
- b) Capacitar a l'alumnat per a ordenar el seu pensament.
- c) Facilitar i ampliar les possibilitats de comunicació i de relació de l'alumnat.
- d) Donar-li els instruments d'anàlisi de l'entorn per tal d'afiançar la pròpia seguretat personal, la capacitat de moure's en diversos àmbits i fomentar la comunicació, la relació i la participació.

2.- Aspectes metodològics del tractament del valencià i del castellà com a llengües vehiculars.

La llengua és un instrument de comunicació i alhora aquesta comunicació ens permet saber de quina manera altri percep el món. Amb la llengua ordenem el nostre pensament.

El llenguatge ha d'aportar a l'alumnat les habilitats i coneixements necessaris per a moure's en el món on viuen i contribuir a la consecució de l'autonomia personal.

L'ús del valencià i del castellà, com a llengües vehiculars en l'ensenyament, implica que el professorat de les diverses matèries tinga en compte en les programacions l'assoliment d'objectius lingüístics també en aquestes àrees no lingüístiques:

- Valorar positivament l'ús de la llengua minoritzada per a l'adquisició de coneixements en les àrees no lingüístiques com un àmbit de prestigi.
- Motivar l'ús de la llengua minoritzada com un instrument per a la interacció en l'aula.
- Oferir un model de llengua propi del registre formal, segons criteris tant de correcció lingüística com d'adequació al context.
- Assolir un bon coneixement del tecnolèxicon i dels models textuais més usuals en cada àrea.

Aquestes consideracions són vàlides tant per al PEV com per al PIP. En ambdós programes, l'ús del valencià com a llengua vehicular permet fer operacions de transferència a la llengua majoritària.

En el PEV i els PIP amb un alt percentatge d'ús del valencià com a llengua

vehicular, l'assignatura de castellà ha de preveure estratègies per a l'aprenentatge d'ús formal dels llenguatges específics de cada àrea no lingüística i facilitar les operacions de transferència dels coneixements (lingüístics i no lingüístics) adquirits en la llengua minoritzada a la llengua majoritària.

3.- La llengua vehicular i la llengua estrangera o les llengües estrangeres.

En la llengua estrangera, llengua vehicular i l'objecte d'aprenentatge coincideixen, encara que la pràctica docent, es fa servir una de les llengües, valencià o castellà, com a llengua de referència o de contextualització.

Es convenient que la llengua siga la llengua minoritzada, ja que en una situació de minorització, on el repartiment dels àmbits d'ús de les llengües oficials és desigual i descompensat pel que fa al valencià, el seu ús com a llengua de referència en l'aprenentatge de la llengua estrangera, en un àmbit formal i de prestigi com és el de l'aula, contribueix al desenvolupament d'actituds positives que afavoreixen la normalització lingüística.

4.- Tractament de l'alumnat que necessite una atenció individual per motiu de la baixa competència en alguna de les llengües oficials.

En el Disseny Particular del Programa cal programar estratègies per a atendre les diferències en el grau de competència comunicativa de l'alumnat, per tal que es faça realitat l'assoliment dels objectius lingüístics previstos en cada etapa, cicle, nivell o àrea:

- Atenció individualitzada.
- Actuacions didàctiques interdisciplinars: projectes educatius comuns entre dues o més àrees, activitats escolars i extraescolars, l'ús de l'aula d'aprenentatge.
- La llengua vehicular de les hores de repàs, d'estudi, de tutories.
- Les intervencions del gabinet psicopedagògic.
- Tractament de l'alumnat que ve de fora del sistema educatiu de la Comunitat Valenciana:
  - Castellanoparlants.
  - Alumnat que tinga com a llengua primera una altra llengua que no siga castellà ni valencià: idoneïtat dels PEV o PIP.

5.- L'Avaluació.

L'avaluació ha de passar de tenir una funció merament selectiva i classificatòria a ser una part del procés d'aprenentatge que "comporta la recollida sistemàtica i organitzada d'informació i la interpretació de les dades obtingudes" (Cassany).

Per tal que les proves d'avaluació siguen operatives hem de pensar:

- Els aspectes que volem observar.
- Buscar les activitats més eficaces per fer l'observació.
- Utilitzar els mateixos criteris de correcció que els establerts com a objectius d'aprenentatge.
- Descriure els resultats.

Després, caldrà que l'alumnat conega els resultats i ser conseqüents amb les decisions posteriors: canviar objectius o mètodes, si s'escau, preparar recuperacions, etc.

Per una part, hem dit que la llengua és comunicació i l'alumnat ha de ser capaç d'utilitzar-la en qualsevol àmbit d'ús; d'altre costat, la realitat sociolingüística del nostre entorn és que el valencià es troba en una situació minoritzada. D'altra banda, l'objectiu d'aquest Programa d'Ensenyament Bilingüe és arribar a la plena normalització lingüística del centre en tots els espais, un dels quals és el de la interacció didàctica. El professorat haurà d'incentivar i promoure que l'alumnat dels PEV i dels PIP realitzen tant les proves orals com escrites en valencià. Hauran de valorar l'ús de la llengua per a la realització de les proves i de totes aquelles activitats que s'encomanen. Des de la perspectiva que la llengua és l'ús i que qualsevol llengua pot ser vàlida per a qualsevol àmbit, és ací, a través de les proves orals i escrites, on s'adquireix una competència comunicativa plena i on les pautes d'ús lingüístic envers la llengua minoritzada van calant en l'alumnat i es va creant una valoració positiva de l'ús del valencià en les àrees no lingüístiques.

Amb el mateix criteri de coherència dels Programes d'Educació Bilingüe, la llengua de les sessions d'avaluació, tant en l'àmbit oral de discussió del professorat, com del seu trasllat a butlletins i actes, haurà de ser en valencià.